№ 5. Dnia 24 Maja 1935 r. Rok XI.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Św. Kongregacja dla Kościoła Wschodniego.

1) Dekret erekcyjny wschodniego Kollegjum misyjnego św. Bazylego Wielkiego.

Jego Świątobliwość papież Pius XI na audjencji, udzielonej dnia 5 stycznia 1935 r. J. E. Kardynałowi a secretis Św. Kongregacji dla spraw Kościoła Wschodniego, raczył zatwierdzić erekcję w Rzymie u św. Bazylego nowego Instytutu, który ma mieć nazwę „Kollegjum misyjne św. Bazylego Wielkiego dla Wschodu".

(A. A. S. 5/IV 1935 str. 144.)

2) W sprawie medalika-szkaplerza.

Jego Świątobliwość, przychylając się do próśb J. E. ks. Mikołaja Czarneckiego, Wizytatora Apostolskiego obrządku bizantyjsko-słowiańskiego w Polsce, raczył zezwolić, aby indult-dekret Św. Kongregacji Officjum z dnia 16/XII 1910 r., w którym dozwala się wszystkim wiernym używać metalowego medalika zamiast sukiennych szkaplerzy (z wyjątkiem tercjarskich), rozciągnięty został dla wiernych obrządków wschodnich i na *akt nałożenia*, tak że akt nałożenia medalika-szkaplerza zamiast szkaplerza sukiennego będzie pod każdym względem ważny i dozwolony, jeżeli tylko zostaną zachowane pozostałe przepisy wspomnianego dekretu.

(A. A. S. 5/IV 1935 r. str. 145).

Św. Kongregacja Soboru.

3) Dekret o potrzebie ożywienia gorliwości w nauczaniu katechizmu.*)

We wstępie mówi dekret, że nauczanie prawd wiary należy do istotnych zadań Kościoła.

Powołuje się na słowa Piusa X (encyklika *Acerbo nimis*), że jeżeli słabnie wiara w pokoleniu współczesnem, dzieje się to dlatego, że obowiązku podawania nauki chrześcijańskiej albo dopełnia się niedbale, albo wcale się go nie spełnia.

Wspomina dekret o ustanowieniu przez Piusa XI w dniu 29.VI 1923 przy S. Kongregacji Soboru Officium Catechisticum, którego zadaniem jest kierować akcją katechizacyjną w całym Kościele.

Następnie wylicza przeszkody w nauczaniu katechizmu i w owocowaniu prawd wiary.

Na pierwszem miejscu — niedbalstwo rodziców.

To zjawisko staje się szczególnie groźne tam, gdzie, jak to się dzieje w niektórych krajach, na skutek walk politycznych odmawia się Kościołowi prawa do chrześcijańskiego wychowywania dzieci, albo to prawo się kwestjonuje. Rodzice pogrążeni w nieświadomości, przez słabość swej woli albo pod naporem samych wydarzeń, — ani nie opierają się niesprawiedliwym prawom, ani nie przykładają żadnych starań i zabiegów o nauczenie swych dzieci prawd religijnych.

W krajach zaś, gdzie katolicy mieszkają razem z niekatolikami i nie wahają się zawierać z nimi małżeństw mieszanych, przez współobcowanie małżonków często dzieje się tak, że i dzieci wpadają w lekceważenie rzeczy Boskich albo nawet od wiary odstępują.

Do tego dodać należy opieszałość dzieci i młodzieży, która czem innem zajęta, pociągnięta przez zabawy i ćwiczenia gimnastyczne, prowadzona, zwłaszcza w dni świąteczne, na widowiska światowe, przyczyniające się nieraz do rozluźnienia obyczajów, — przestaje uczęszczać na parafjalne nauki katechizmowe, tak że już od wczesnych lat poczyna się i z dnia na dzień wzrasta to opłakane zapomnienie i zaniedbanie rzeczy Boskich. A to zapomnienie i zaniedbanie tem większą szkodę wyrządza wierze wobec tego, że weszli na świat wilcy drapieżni, nieoszczędzający owiec, wtargnęli podstępnie fałszywi nauczyciele, którzy hołdując bezbożności lub neo-pogaństwu, idąc za ludzkiemi zmyśleniami i szaleństwami, usiłują chytrze pismami i działaniem obalić wiarę katolicką w Boga, Jezusa Chrystusa i w posłannictwo Kościoła; do nich też należy zaliczyć tych wszystkich, którzy zapaleni gorliwością w szerzeniu nieszczęsnego protestantyzmu, zachowując pozory nauki i pobożności chrześcijańskiej, tak łatwo zwodzą nieuświadomionych i nieznających nauki katolickiej a nawet i wiernych: prostaczków i łatwowiernych.

Przeto wydało się S. Kongregacji stosownem, wszystkim, do kogo te sprawy należą, nowego dodać bodźca i niektóre rzeczy im nakazać, inne doradzić.

Najpierw... Ordynarjusz każdy niech rozważy w Panu, co należy przedsięwziąć, co zarządzić... pogroziwszy, jeżeli będzie potrzeba, i karami kościelnemi stosownie do kanonu 1333 p. 2 i 2182; a udzielając nagród gorliwym, niech da poznać, że przy obsadzaniu parafij i innych beneficjów w bardzo wielkim stopniu będzie decydowała staranność i pilność, łożona w sprawę nauczania katechizmu.

Proboszczowie i inni duszpasterze niechaj pamiętają, że podstawą całego życia chrześcijańskiego jest nauka katechizmu i że wszystkie ich myśli, starania i trudy powinny zmierzać do należytego jej przeprowadzenia.

Więc niech w czyn wprowadzą i ściśle zachowują przepisy kanonów 1330, 1331 i 1332 i, zwłaszcza w tej sprawie, niech się staną wszystkiem dla wszystkich, aby wszystkich dla Chrystusa pozyskać i okazać się wiernymi sługami i szafarzami tajemnic Bożych, roztropnie bacząc, komu należy podać mleko a komu treściwy pokarm; a każdemu niech podają taki pokarm nauki Bożej, żeby przezeń duch się wzmacniał i żeby chrześcijanin o rzeczach religijnych nietylko coś niecoś wiedział lub spełniał je tylko jakby z nawyku odziedziczonego, ale żeby je tak poznał i tak w nie wniknął, ażeby w nim i w innych owoc przynosić mogły.

W tem najświętszem posługiwaniu, według kanonu 1333 p. 1 „niech proboszczowie użyją pomocy kleru, zamieszkałego w parafji lub nawet, jeżeli zajdzie potrzeba, pobożnych osób świeckich a w pierwszym rzędzie tych, którzy są zapisani do pobożnego Stowarzyszenia Nauki Chrześcijańskiej lub do innego podobnego stowarzyszenia, założonego w parafji".

*) Podany w skróceniu i w wyjątkach; zob. A. A. S. 5.IV 1935, str. 145.

A wszyscy ci, czy to zaproszeni, czy też z obowiązku swego do pracy stający, niechaj chętnie a nawet radośnie ofiarują swą pomoc w tem dziele, jako ochotni dawcy, których Pan miłuje...

Wreszcie rodzice i ich zastępcy, od których w tej sprawie należy się spodziewać i wymagać skutecznej pomocy i poparcia, niechaj pamiętają, że według kanonu 1113 „są najściślej zobowiązani wedle sił swoich dbać o religijno-moralne oraz fizyczne i społeczne wychowanie swych dzieci. Kanon 1335 przepisuje, że powyższy obowiązek należy wypełnić przez postaranie się o to, by dzieci przeszły kurs katechizmu a kanon 1372 p. 2 nakazuje dbać o chrześcijańskie ich wychowanie... Ażeby to wszystko łatwiej było wprowadzić w życie na całym świecie, S. Kongregacja za zgodą J. Świątobliwości papieża Piusa XI poleca we wszystkich diecezjach zastosować się do następujących zarządzeń.

I. W każdej parafji, oprócz Bractwa N. Sakramentu ma być według kanonu 711 p. 2 ustanowione, i to jako mające pierwszeństwo przed wszystkiemi innemi, pobożne *Stowarzyszenie Nauki Chrześcijańskiej*, jednoczące wszystkich, którzy mogą katechizmu uczyć albo przyczyniać się do szerzenia jego znajomości, a przedewszystkiem — nauczycieli, doświadczonych w umiejętności nauczania dzieci.

II. Podobnie też, w każdej parafji, stosownie do okólnika, wydanego przez S. Kongregację do biskupów Italji 23.IV 1924 powinny być założone, jeżeli dotąd jeszcze tego nie uczyniono, *parafjalne szkoły katechizmowe*, w których pod kierunkiem proboszczów, według ustalonej metody, dziatwa i młodzież ma zdobywać znajomość prawa Bożego i wiary. Ażeby w tej sprawie usunąć zgubną opieszałość rodziców, uważających, że ich dzieci nie są obowiązane do uczęszczania na katechizację parafjalną, dlatego, że już w domu albo szkołach publicznych pobierają naukę religji, należy pilnie przestrzegać następujących przepisów:

a) stosownie do kan. 1330 proboszczowie nie mogą dopuszczać do Sakramentu Pokuty i Bierzmowania tych dzieci, które nie otrzymały odpowiedniego przygotowania katechizmowego, jak tego wymaga dekret S. Kongregacji Sakramentów z 8.VIII 1910 r.; a te dzieci, które już przyjęły I Komunję św., niech proboszczowie starają się nauczyć katechizmu lepiej i obszerniej;

b) ciż proboszczowie, kaznodzieje, spowiednicy i rektorzy kościołów, niech usilnie napominają, zwłaszcza rodziców, do wypełnienia tak ważnego obowiązku starania się, „żeby wszyscy im podlegli lub ich opiece oddani gruntownie poznali naukę katechizmu“;

c) podobnie też proboszczowie i inni przełożeni z całej siły mają się starać, ażeby w najodpowiedniejszy sposób pobudzić dzieci do ochotnego uczęszczania na katechizację parafjalną; (możnaby np. we wszystkie święta de praecepto odprawiać Mszę świętą dla tych dzieci, przeprowadzać konkursy katechizmowe z nagrodami, obmyślać szlachetne i umiarkowanie podawane przynęty i niespodzianki);

d) wreszcie niech proboszczowie dołożą wszelkich starań, by podczas wizytacji pasterskich przygotowały się dzieci do złożenia ze swej umiejętności egzaminu przed biskupem, który przy tej okazji, stosownie do potrzeb, pochwali istniejący stan rzeczy albo zarządzi jakieś ulepszenia i zmiany w sprawie katechizacji parafjalnej.

III. Ażeby zaś nauki religijne, udzielane dzieciom nie poszły później w zapomnienie w wieku dojrzałym, „zostało bowiem stwierdzone, że nietylko dziatwa i młodzież dorosła żyje w nieznajomości rzeczy Bożych, ale i mężowie w pełni sił a nawet i starcy wcale nie znają zbawiennej nauki, bo albo ich nigdy jej nie uczono albo zapomnienie zatarło powoli ślady nauki, niegdyś zdobytej“ (Benedykt XIV 7.II 1742). Ordynarjusze diecezji niech pilnie czuwają, ażeby był przez proboszczów święcie zachowywany przepis kanonu 1332, nakazujący im „w niedzielę i święta obowiązujące wykładać katechizm wiernym dorosłym, słowami dostosowanemi do ich poziomu umysłowego“. — W tej sprawie, jak Pius X zarządził we wspomnianym liście okólnym *Acerbo nimis* „niech się posługują katechizmem trydenckim w takim porządku, żeby w czterech lub pięciu latach wyczerpać i omówić wszystko, co się odnosi do Symbolu wiary, Sakramentów, 10 przykazań, modlitwy i przykazań kościelnych“ jak również o radach ewangelicznych, o łasce, cnotach, grzechach i rzeczach ostatecznych.

Prócz tego, co wyżej powiedziano a co wszystkich obowiązuje, S. Kongregacja uważa za stosowne wskazać Ordynarjuszom diecezyj niektóre środki, które, jak doświadczenie stwierdza, okazały się bardzo odpowiednie do osią-

gnięcia upragnionego celu. Ordynarjusze niech się postarają użyć w swych diecezjach tych środków — wszystkich lub tylko niektórych, zależnie od warunków miejcowych. Przeto:

1. Jak to już w Italji zostało zarządzone pismem S. Kongregacji z dnia 12.XII 1929, niechaj Ordynarjusze diecezji, jeżeli to możliwe, ustanowią *Komisję diecezjalną do spraw katechizacji* (Officium catechisticum dioecesanum), która pod ich przewonictwem będzie kierowała całem dziełem katechizacji w diecezji. Do ważniejszych zadań tej Komisji należeć będzie staranie się o to:

a) żeby w parafjach, szkołach i zakładach wychowawczych były prowadzone, jak należy, wykłady nauki chrześcijańskiej przez ludzi odpowiednich i w sposób, przyjęty przez Kościół;

b) żeby w stałych terminach odbywały się *Zjazdy katechetyczne* (coetus catechistici) i inne narady w sprawach nauczania religji w szkołach, o czem jest mowa w dekrecie tej S. Kongregacji z dnia 12.IV 1924 r. a to w celu wynalezienia najwłaściwszych środków do postępu pracy katechizacyjnej;

c) żeby corocznie były urządzane specjalne *serje wykładów religijnych,* przeznaczonych dla pełniejszego i doskonalszego wykształcenia tych, którzy podają naukę chrześcijańską w szkołach parafjalnych i publicznych.

2. Niech też Ordynarjusze nie omieszkają wyznaczyć odpowiednich *kapłanów wizytatorów,* którzyby każdego roku odwiedzili wszystkie szkoły na obszarze diecezji a potem szczegółowo donieśli o wynikach, postępie lub brakach nauczania religji w szkołach. O tem właśnie mówi Benedykt XIV (j. w. p. 16): „bardzo wiele mogłoby się przyczynić do wychowania ludu chrześcijańskiego, jeżeliby byli wybrani Wizytatorzy, z których jedni zwiedziliby szkoły w mieście biskupiem, inni w całej diecezji, wszystko pilnie badając, tak żeby biskup, zebrawszy od nich wiadomości, mógł udzielić nagrody lub wymierzyć karę stosownie do zasług poszczególnych pasterzy.

3. Żeby zaś niekiedy sam lud chrześcijański zainteresował się bliżej sprawą nauczania religji, należy się postarać, aby w każdej parafji, tam, gdzie jeszcze tego zwyczaju niema, urządzany był *dzień katechistyczny* (dies catechistica), podczas którego obchodzonoby z jak największą uroczystością *święto nauki chrześcijańskiej.* Z tej okazji:

a) zwołać należy wiernych do kościoła parafjalnego, ażeby posiliwszy się N. Eucharystją, zanieśli do Boga modły o większą obfitość owoców nauki chrześcijańskiej;

b) należy wygłosić do ludu specjalne kazanie o konieczności nauczania katechizmu. Szczególnie upomnieć należy rodziców, ażeby dzieci swe sami katechizmu uczyli i posyłali je na katechizację parafjalną, pomnąc na ten nakaz Boży: „i będą słowa te, które ja ci dziś rozkazuję, w sercu twojem i będziesz je opowiadał synom twoim“. (Powt. Pr. VI, 6);

c) należy rozrzucać wśród ludu książki, broszury, pisma i inne druki odpowiedniej treści;

d) należy urządzić zbiórkę ofiar na rozwijanie dzieła katechizacji.

4. Tam, gdzie z powodu braku kleru duchowieństwo samo nie może nieść nauki chrześcijańskiej w dostatecznej mierze, niech się starają Ordynarjusze zapewnić proboszczom pomoc ze strony *uzdolnionych katechistów świeckich,* obojga płci, ktorzyby podawali naukę religji w szkołach parafjalnych i w najodleglejszych nawet miejscowościach parafji.

W pierwszym rzędzie znaleźć się tu powinni członkowie organizacyj *Akcji Katolickiej,* które już wielu chwalebnych rzeczy w tej dziedzinie dokonały, a niektóre z nich, bardzo roztropnie postępując, już w samym swoim statucie zawarowały sobie i poleciły, żeby corocznie odbywały się wykłady z dziedziny religijnej, w których wszyscy członkowie obowiązani są uczestniczyć.

Przy użyciu tych środków i starań, przy poważnym i wytrwałym wysiłku wszystkich, do kogo należy pełnienie obowiązku, nad który niema niczego świętszego i konieczniejszego, mamy prawo spodziewać się, że lud chrześcijański, od napaści błędów stale zabezpieczany przez zdrową i świętą naukę stanie się „ludem przyjemnym, naśladowcą dobrych uczynków“ i osiągnie zbawienne owoce...

Za zgodą Jego Świątobliwości Piusa XI, papieża, S. Kongregacja poleca wszystkim Ordynarjuszom, ażeby co pięć lat szczegółowo donosili do S. Kongreacji o stanie nauczania katechizmu w ich diecezjach według niżej podanych pytań.

Dane w Rzymie w uroczystość Najświętszej Rodziny 12 stycznia 1935 r.

I. Kard. Serafini, prefekt

I. Bruno, sekretarz.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Okólniki Wikarjatu Generalnego.

4) Do Wielebnego Duchowieństwa.

Wobec potrzeby przeprowadzenia w naszej diecezji Kursu Katechetycznego dla księży prefektów, a szczególniej dla młodszych księży proboszczów i wikarjuszów, wykładających w szkołach powszechnych, JE. Ks. Biskup Ordynarjusz zarządził, co następuje:

1. I serja rekolekcyj kapłańskich wraz z jednodniowym kursem akcji katolickiej odbędzie się w dniach 2, 3, 4 i 5 lipca w Pińsku.

2. W dniach 23, 24 i 25 sierpnia będzie w Pińsku Kurs Katechetyczny.

3. II serja rekolekcyj odbędzie się bezpośrednio po zakończeniu Kursu Katechetycznego tj. w dniach 26, 27 i 28 sierpnia w Pińsku.

4. Rekolekcyj w Drohiczynie w tym roku nie będzie.

5. Na Kurs Katechetyczny i na rekolekcje bezpośrednio po nim będą wezwani księża imiennie.

6. Księża, niewezwani imiennie na kurs katechetyczny, powinni uczestniczyć w I serji rekolekcyj.

7. Księża, pozostający w parafjach, biorąc pod uwagę imiennie wezwanych kapłanów, tak podzielą się w dekanatach zastępstwami, żeby podczas obu seryj rekolekcyjnych i Kursu Katechetycznego zapewniona była należyta obsługa duszpasterska wszystkich parafij.

8. Księża dziekani dopilnują podziału zastępstw.

Wypełniając punkt 5 powyższego zarządzenia, Kurja Diecezjalna powiadamia, że na Kurs Katechetyczny i rekolekcje kapłańskie wezwani są następujący księża:

Andrysiak Ks., Auder J., Babinowski Br., Bakinowski Al., Bohatkiewicz M., Bohusz K., Bujnowski L., Chaciński S., Chmielewski A., Ciszkiewicz Al., Czajka J., Czyszewicz A., Dąbrowski K., Dominiak J., Drozdowicz I., Duliniec A., Dymitrowicz K., Dziekoński B., Filipiak U., Godlewski M., Gogoliński J., Grzesiak T., Holak W., Jankowski F., Jarocki F., Jasiński C., Jażdżewski J , Jeżewski C., Juniewicz E., Kapralski B., Karamucki A., Karpowicz S., Kasprowicz M., Knauer R-W., Komorski A., Koper J., Kopij S., Kowrecki K., Koziełł J., Krzywicki M., Kubik M., Kulpeksza A, Kurek S., Lipecki T., Ławrynowicz J., Łomacki K., Łukaszewicz S., Małecki B., Michniewicz Mich., Marcoń M., Miłkowski T., Molicki A., Mysakowski J., Nowak S-L., Nowakowski E., Nowicki Augustyn, Nowicki Donat, Oleszczuk A., Olszewski J., Onoszko W., Paczkowski S., Pawlonka J., Piątkowski W., Pietranik E., Rutkowski Bol., Ryżko S., Sadowski P., Siedlar S., Siekierko W., Siudziński W., Smorczewski F., Spachacz L., Sperański S., Stefanowicz W., Strumiłło-Pietraszkiewicz L., Symonowicz M., Szafarski A., Szary J., Szczerbicki F., Szeplewicz S., Szot J., Szymkiewicz Z., Tadrowski R., Tatarynowicz P., Tomaszewski J., Tumiłowicz K., Wieliczko B., Wierobiej I., Wierzbicki W., Zawadzki E., Zgryza A., Zieja J., Żelisko F., Żurawski K.

Tylko na Kurs Katechetyczny wezwani są następujący księża neoprezbyterzy:

Bielawski Jan, Borysewicz Wiktor, Chwalko Józef, Ćwirko Józef, Dzudzewicz Bolesław, Grzybowski Antoni, Jaworski Rudolf, Karnicki Jan, Łazar Stanisław, Łosowski Wacław, Piwowarski Franciszek, Rybałtowski Kazimierz, Sobótka Stanisław, Staniewicz Kazimierz.

Uczestnictwo w Kursie Katechetycznym wszystkich wyżej wymienionych księży jest obowiązkowe; prośby o zwolnienie z Kursu uwzględnione nie będą.

Zalecenie praktyczne:

Wszyscy księża, przybywający na powyższe rekolekcje i na Kurs Katechetyczny, powinni przywieźć ze sobą poduszkę, prześcieradło i koc.

Pińsk, 20 maja 1935 r.

L. dz. 1838.

† KAROL NIEMIRA
Biskup Sufragan Piński,
Wikarjusz Generalny.

Z Sądu Biskupiego.

5) Instrukcja w sprawie wznawiania i poprawiania akt metrykalnych.

1) Sprawa wznawiania i poprawiania akt metrykalnych należy do wyłącznej kompetencji Sądu Biskupiego.
2) Sąd Biskupi wznawia, ewentualnie poprawia akta metrykalne tylko na skutek podania osób zainteresowanych.
3) Podania należy przesyłać bezpośrednio do Sądu, lub za pośrednictwem właściwego Proboszcza.
4) Stosownie do Ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 roku w brzmieniu obowiązującem od dnia 18 maja 1932 roku, art. 145, do podania nakleja się znaczek stemplowy za 5 zł. i po 50 gr. od każdego załącznika.
5) W myśl art. 142, punktu 17 wspomnianej Ustawy wolne są od opłat stemplowych podania tych osób, których stan niezamożności stwierdził ks. Proboszcz, wydając właściwe zaświadczenie.
6) Opłata sądowa wynosi 5 zł. W wypadkach wyjątkowej niezamożności Sąd Biskupi, na wniosek właściwego Proboszcza, zmniejsza, lub całkowicie zwalnia petenta od kosztów.
7) Protokół dochodzenia w sprawie wznowienia, lub poprawienia metryki, spisuje się na drukach, wydanych przez Sąd Biskupi. Druczki należy wypełniać dokładnie i wyraźnie. Podawanie dat w przybliżeniu jest niedopuszczalne.
8) Wpisując wznowioną metrykę do ksiąg metrykalnych, należy pamiętać: a) akt wpisuje się do księgi metrykalnej z roku bieżącego według rubryk, b) na marginesie wpisanego aktu czyni się adnotację: „Wznowiony (poprawiony) na mocy Zarządzenia Sądu Biskupiego w Pińsku z dnia....... 192... roku L. dz.........".

Uwaga 1. „L. dz." znajduje się w końcu Zarządzenia Sądu Biskupiego. Liczby dziennika korespondencyjnego, podanej w narożniku pisma Sądu Biskupiego, nie wpisywać na marginesie księgi.

Uwaga 2. Nie należy pochopnie zwalniać petenta od opłat stemplowych i sądowych.

Uwaga 3. Sąd Biskupi nie przyjmuje podań od stowarzyszeń, naprz.: „Stowarzyszenia Pań Dobroczynności" i innych.

Oficjał *X. Micewicz.*

Notarjusz *X. Urbanowicz.*

L. Dz. 919/35.

Z Wydziałów Kurjalnych.

STATUT

6) Stowarzyszenia „Pomoc Bratnia Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Pińskiej".

I. Nazwa.

§ 1. Stowarzyszenie nosi nazwę: Pomoc Bratnia Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Pińskiej.

II. Siedziba i teren działania

§ 2. Siedzibą Bratniej Pomocy jest miasto Pińsk. Terenem działalności Stowarzyszenia jest Diecezja Pińska.

III. Osobowość prawna.

§ 3. Stowarzyszenie Pomoc Bratnia jest osobą prawną, może posiadać, nabywać i zbywać wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwane.

§ 4. Pomoc Bratnia rządzi się Statutem, zatwierdzonym przez Biskupa Pińskiego, zarejestrowanym w myśl przepisów Prawa o Stowarzyszeniach z dn. 27.X 1932 r.

§ 5. Zmiana Statutów może nastąpić za zgodą Ordynarjusza (Biskupa Pińskiego) na wniosek Zarządu, uchwałą ogólnego zebrania większością $^2/_3$ głosów obecnych na posiedzeniu, z zachowaniem art. 28 o Stowarzyszeniach.

IV. Cel Stowarzyszenia (Bratnia Pomoc).

§ 6. Celem Stowarzyszenia jest:
1-o. udzielanie członkom pomocy w wypadkach trwałej niezdolności do pracy, lub w braku środków utrzymania, jak również udzielanie zapomóg w postaci pożyczek zwrotnych członkom, do pracy chwilowo niezdolnym.
2-o. zakładanie i prowadzenie domów dla Księży emerytów Diecezji Pińskiej.

V. Pieczęć Stowarzyszenia.

§ 7. Stowarzyszenie posiada pieczęć z napisem: Pomoc Bratnia Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Pińskiej.

VI. Członkowie Stowarzyszenia.

§ 8. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:
a) członków honorowych,
b) członków rzeczywistych.

§ 9. Członkiem honorowym Stowarzyszenia mogą być osoby, tak fizyczne jak i prawne, które położyły szczególniejsze zasługi dla Stowarzyszenia lub okazały wielką ofiarność na cele Stowarzyszenia.
Członków honorowych wybiera Walne Zgromadzenie na propozycję Zarządu.

§ 10. Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być każdy kapłan rzymsko-katolicki diecezji pińskiej świecki lub zakonny, pracujący w duszpasterstwie.

§ 11. Aby być przyjętym do Stowarzyszenia, wystarczy swój zamiar wyrazić Zarządowi, a po przyjęciu opłacić składki na cele Stowarzyszenia.

§ 12. Każdy członek zwyczajny Stowarzyszenia, winien przy swojem wstąpieniu nie później niż w ciągu roku od daty przyjęcia, wnieść tytułem wpisowego kwotę złotych pięćdziesięciu (50), która zostaje przeznaczona na tworzenie funduszu żelaznego Stowarzyszenia. Pozatem członkowie zwyczajni opłacają składkę miesięczną.

§ 13. Członkowie zwyczajni, którzy w ciągu roku nie uiszczą należnych składek bez otrzymania ulgi ze strony Zarządu, mogą być na mocy decyzji Zarządu wykreśleni z listy członków.

§ 14. Członek rzeczywisty może być wykreślony z listy członków Stowarzyszenia za czyn uwłaczający godności kapłańskiej, według orzeczenia Walnego Zgromadzenia na wniosek Zarządu.

§ 15. Członkowie rzeczywiści, opuszczający na stałe diecezję pińską zachowują prawa członkowskie, o ile będą nadal wnosili składki ustanowione w § 10-ym.

VII. Prawa Członków.

§ 16. Członek rzeczywisty posiada prawo:
a) udziału we wszystkich zebraniach Stowarzyszenia i wyboru czynnego i biernego,
b) korzystania w razie istotnej potrzeby z pożyczek i zapomóg czy to zwrotnych, czy bezzwrotnych,
c) korzystania z domu emerytalnego, po zorganizowaniu tegoż.

§ 17. Po zorganizowaniu domu dla kapłanów emerytów, prawa i obowiązki korzystających z domu określi regulamin uchwalony przez Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu.

VIII. Fundusze Stowarzyszenia.

§ 18. Fundusze Stowarzyszenia stanowią:
a) kapitał żelazny,
b) kapitał obrotowy,
c) kapitał zapasowy.

§ 19. Kapitał żelazny tworzy się:
a) z wpłat jednorazowych (wpisowego) o którym mowa w § 10-ym,
b) z sum złożonych przez członków honorowych,
c) z ofiar i zapisów złożonych na rzecz Stowarzyszenia.

§ 20. Kapitał żelazny może być lokowany:
a) w nieruchomościach,
b) w pożyczkach hipotecznych na pierwszym numerze,
c) w papierach wartościowych, posiadających przywilej bezpieczeństwa pupilarnego,
d) w bankach państwowych lub samorządowych.

§ 21. Kapitał obrotowy składa się:
a) z miesięcznych składek członkowskich,
b) z procentu od kapitału żelaznego,
c) z ofiar, darowizn i zapisów nie przekraczających sumy 100 złotych.

§ 22. Kapitał obrotowy używa się:
a) na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych na nieruchomości Stowarzyszenia,

b) na zapomogi zwrotne i bezzwrotne, a także na pożyczki dla członków Stowarzyszenia,

c) na wydatki kancelaryjne i administracyjne Stowarzyszenia.

§ 23. Kapitał zapasowy tworzy się z pozostałości bilansowej kapitału obrotowego za rok ubiegły. Przelanie tej pozostałości bilansowej na kapitał zapasowy następuje na mocy uchwały Zgromadzenia Walnego, które nawet władne jest inaczej rozporządzić tą pozostałością.

§ 24. Kapitał zapasowy może być użyty na uzupełnienie funduszów, potrzebnych dla pokrycia zapomóg bezzwrotnych, czy na zapomogi zwrotne, czy na pożyczki, oraz na kupno nieruchomości i na inne cele ustalone przez Walne Zgromadzenie.

IX. Władze Stowarzyszenia.

§ 25. Władzami Stowarzyszenia są:
a) Walne Zgromadzenie,
b) Zarząd,
c) Komisja Rewizyjna.

X. Walne Zgromadzenie.

§ 26. Walne Zgromadzenia bywają:
a) zwyczajne,
b) nadzwyczajne.
Walne Zgromadzenie zwyczajne odbywa się corocznie w siedzibie Stowarzyszenia z końcem roku gospodarczego. Walne Zgromadzenie nadzwyczajne odbywa się w razie potrzeby.

§ 27. Zgromadzenie Walne zwyczajne, czy nadzwyczajne zwołuje Zarząd za pomocą jednorazowego ogłoszenia w piśmie diecezjalnem (Piński Przegląd Diecezjalny) przynajmniej na miesiąc przed terminem zebrania.
Zarząd obowiązany jest zwołać Walne Zgromadzenie nadzwyczajne, o ile tego zażąda Komisja Rewizyjna, lub przynajmniej jedna szósta ($^1/_6$) część członków rzeczywistych Stowarzyszenia.

§ 28. Ażeby Walne Zgromadzenie uważane było za prawidłowo zwołane powinien być jeszcze, poza warunkiem, o czem w § 27, podany porządek obrad.

§ 29. Walne Zgromadzenie zagaja Prezes Zarządu lub jego zastępca. Dalszym biegiem posiedzenia kieruje wybrany w tym celu przez zebranych Przewodniczący, który powołuje 2-ch asesorów i sekretarza, którzy wraz z Przewodniczącym podpisują protokół Walnego Zebrania.

§ 30. Uchwały prawidłowo zwołanego Walnego Zgromadzenia są prawomocne, bez względu na liczbę przybyłych na Walne Zgromadzenie członków i zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego obradom Walnego Zgromadzenia.

§ 31. Do zakresu uchwał Walnego Zgromadzenia należą następujące sprawy:
a) wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia,
b) wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
c) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania rachunkowego za rok ubiegły i budżetu na rok następny, przedstawionych przez Zarząd,
d) zaciąganie pożyczek, nabywanie i sprzedaż nieruchomości, do czego jednak jest konieczna ilość $^2/_3$ głosów obecnych na posiedzeniu,
e) uchwalanie wysokości składek członkowskich,
f) wyznaczanie wysokości zapomóg,
g) uchwalanie regulaminu ustalającego warunki korzystania z zapomóg i domu emerytalnego,
h) mianowanie członków honorowych,
i) zmiana statutu, do tego jednak potrzebna jest ilość $^2/_3$ głosów obecnych na Walnem Zgromadzeniu,
j) rozwiązanie Stowarzyszenia (§ 44).

XI. Zarząd.

§ 32. Zarząd składa się z 5-ciu członków i 3-ch zastępców, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg 2-ch lat, z których po upływie roku ustępuje 4-ch członków według starszeństwa wyboru.

§ 33. Zarząd reprezentuje Stowarzyszenie nazewnątrz wobec Władz, w sądach i poza sądem.

§ 34. Zarząd wybiera ze swego grona corocznie: Prezesa, Wice-Prezesa, Sekretarza i Skarbnika. Wszelkie zobowiązania, akty, pełnomocnictwa, korespondencje i asygnacje powinny być podpisywane przez Prezesa, lub Wice-Prezesa i Sekretarza.

§ 35. Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż co dwa miesiące. Zebrania zwołuje Prezes Zarządu. W posiedzeniach biorą udział i zastępcy, a w razie nieprzybycia któregoś z członków, jeden z obecnych zastępców ma głos w obradach decydujący.

§ 36. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego zebrania, którym jest zawsze Prezes lub Wice-Prezes.
Do ważności uchwał potrzebna jest obecność trzech członków, w tej liczbie musi być obecny Prezes lub Wice-Prezes Zarządu.

§ 37. Do kompetencji Zarządu należy:
a) zarządzanie majątkiem stowarzyszenia,
b) przyjmowanie członków rzeczywistych i przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu członków honorowych.
c) przyjmowanie lub odrzucanie kandydatur emerytów do domu dla nich przygotowanego, lub wydzielanie odpowiednich zapomóg,
d) ściąganie wpisowego i składek członkowskich,
e) zawieranie umów i kontraktów w imieniu Stowarzyszenia, obrona jego interesów w sądach i urzędach, ustanawianie pełnomocników do spraw sądowych i do wszelkich czynności w imieniu Stowarzyszenia.
f) korespondencja z władzami rządowemi i osobami prywatnemi w sprawach Stowarzyszenia, zgodnie z obowiązującemi przepisami,
g) przyjmowanie na rzecz Stowarzyszenia wszelkich wpływów pieniężnych oraz stypendjów, zapisów i darowizn,
h) wydatkowanie w granicach budżetu, zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie, i na inne potrzeby, z ustawy wynikające; budowa, nabywanie i sprzedaż nieruchomości według uchwały Walnego Zgromadzenia,
i) nabywanie, odbieranie i umieszczanie przez delegowanego członka ze swego grona za podpisem 2-ch członków i pieczęcią Zarządu (P § 32) funduszów i papierów procentowych na hipotekach i w instytucjach kredytowych,
j) podnoszenie wszelkiego rodzaju kapitałów Stowarzyszenia, hipotecznych i niehipotecznych, z kas rządowych, Banku Państwa i innych instytucyj, oraz od osób prywatnych,
k) prowadzenie ksiąg rachunkowych i posiedzeń Zarządu,
l) zarządzanie i nadzór bezpośredni nad domem emerytów,
ł) przygotowywanie sprawozdań rocznych, bilansu i budżetu na Walne Zgromadzenie,
m) rozpoznawanie przedwstępne wszelkich kwestyj i wniosków, mających być rozpatrywanemi na Walnem Zgromadzeniu.
n) zwoływanie Walnego Zgromadzenia i wykonywanie zapadłych na niem uchwał (§ 25).

Uwagi: do rozdz. XII. a) Żaden z członków Zarządu nie może przewodniczyć na Walnem Zgromadzeniu,
b) do czasu pierwszego Walnego Zgromadzenia funkcje Zarządu pełni Komisja, wybrana przez Konferencję Ks. Ks. Dziekanów, zatwierdzona przez Ordynarjusza.

XII. Komisja Rewizyjna.

§ 38. Dla sprawdzenia działalności Zarządu, sprawozdania rocznego i bilansu, Walne Zgromadzenie wybiera corocznie Komisję Rewizyjną, składającą się z 3-ch członków nienależących do Zarządu.
Komisja Rewizyjna po sprawdzeniu działalności Zarządu, ksiąg i dowodów, składa na piśmie stosowne sprawozdanie Zarządowi, który obowiązkowo winien je przedstawić Walnemu Zgromadzeniu.

§ 39. Komisji Rewizyjnej przysługuje prawo:
a) zarządzenia w każdej chwili rewizji działalności Zarządu oraz ksiąg i kasy Stowarzyszenia,
b) zażądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

XIII. Protektor Stowarzyszenia.

§ 40. Stowarzyszenie pozostaje pod opieką Ordynarjusza Diecezji Pińskiej, który z urzędu swego jest jego Protektorem i ma prawo:

a) w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów o Stowarzyszeniach, służących katolickim celom z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 72), udzielać swej zgody na założenie takowego,

b) sprawować zwierzchni nadzór nad prowadzeniem Stowarzyszenia w myśl wymagań prawa,

c) uczestniczyć sam, lub przez swego zastępcę, w obradach Walnego Zgromadzenia i Zarządu,

d) unieważniać względnie czasowo zawieszać uchwały powzięte czy to na Walnem Zgromadzeniu, czy przez Zarząd, czy też wszelkie czynności Stowarzyszenia, o ile nie były zgodne z prawem kościelnem.

XIV. Załatwianie sporów.

§ 41. Spory, wynikłe między członkami, rozstrzyga sąd polubowny. W tym celu każda ze stron wybiera po jednym rzeczniku, a ci wybierają sędziego. W razie braku zgody co do wyboru sędziego, wyznacza go Prezes lub Wice-Prezes Zarządu. Wyrok sędziego polubownego jest nieodwołalny.

§ 42. Spór, wynikły między członkami Stowarzyszenia a Zarządem, rozstrzyga Ordynarjusz, opierając się z jednej strony na wywodach członka Zarządu, a z drugiej strony na wywodach członka lub jego zastępcy. Postanowienia Ordynarjusza są ostateczne.

XV. Rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 43. Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić:

a) wskutek własnej uchwały,

b) wskutek spełnienia swego zadania.

§ 44. Ażeby uchwała o rozwiązaniu była prawomocna winna być:

a) powzięta na zebraniu, zwołanem specjalnie ad hoc,

b) powinno być zaznaczone w zawiadomieniu o Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, że będzie rozpatrywana kwestja rozwiązania i likwidacji Stowarzyszenia,

c) na zebraniu musi być $^2/_3$ członków rzeczywistych Stowarzyszenia, a uchwała winna zapaść większością $^2/_3$ obecnych na Walnem Zgromadzeniu członków.

§ 45. W razie rozwiązania i likwidacji Stowarzyszenia, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, na którem postanowiono likwidację, wybiera Komisję Likwidacyjną, a w razie niewybrania, Komisją Likwidacyjną jest ostatni Zarząd.

§ 46. W razie rozwiązania i likwidacji Stowarzyszenia, majątek jego ruchomy i nieruchomy przechodzi do rozporządzenia Ordynarjusza Diecezji Pińskiej, który go użyje na pomoc dla kapłanów niezdolnych do pracy tejże diecezji.

Ordynarjuszowi Komisja Likwidacyjna zdaje sprawę ze swoich czynności.

Na mocy decyzji Wojewody Poleskiego z dnia 30 marca 1935 r. Nr. B. A. 10-a, wydanej na podstawie art. 21 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) wpisano do rejestru stowarzyszeń i związków urzędu wojewódzkiego poleskiego pod poz. Nr. 1070 — stowarzyszenie pod nazwą „Pomoc Bratnia Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Pińskiej“.

Opłata stemplowa 5 zł. pobrana.

Brześć n/B. dnia 30 marca 1935 r.

Za Wojewodę

M. P.

(—) M. Małaczyński

wz. Naczelnik Wydziału Społ. Pol.

Niniejszym Dekretem przedłożony mi Statut Stowarzyszenia pod nazwą: „Bratnia Pomoc Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Pińskiej“, składający się z 46 art., dostosowany do wymagań prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. zatwierdzam, nakazując ogłoszenie go w najbliższym numerze Przeglądu Diecezjalnego Pińskiego.

Dan w Pińsku dnia 15 lutego 1935 r.

Nr. 682/35.

(—) † KAZIMIERZ BUKRABA

Biskup Piński.

Za zgodność z oryginałem:

Ks. Bronisław Kiełbassa

Kanclerz.

7) Stan Apostolstwa Modlitwy w Polsce i w diecezji pińskiej.

Dzisiaj niepodobna wyobrazić sobie parafji o kwitnącem życiu nadprzyrodzonem, któraby nie dbała o rozwój nabożeństwa do Boskiego Serca Jezusowego i do Najśw. Sakramentu. Otóż wybornym środkiem do silnego rozbudzenia i zorganizowania czci i miłości ku Najśw. Sercu Jezusa okazało się Apostolstwo Modlitwy. Szerzy ono kult Boskiego Serca na tle eucharystycznem i w duchu apostolskim. Wielu Duszpasterzy przekonało się z radością, jak bardzo wśród parafjan spotęgowało się życie nadprzyrodzone właśnie przez Apostolstwo Modlitwy. Dlatego pożyteczną rzeczą będzie podać kilka informacyj o tem Stowarzyszeniu religijnem.

Określenie. — Apostolstwo Modlitwy, zwane również Apostolstwem Serca Jezusowego, jest to Stowarzyszenie religijne, pia unio, w którem członkowie poświęcają się Boskiemu Sercu Jezusa, żeby wespół z Niem modlić się, pracować cierpieć. A poświęcają się w podwójnym celu: najpierw dla osobistego uświęcenia i zyskania sobie szczególniejszych obietnic, które Serce Boże dało czcicielom swoim, — a powtóre, żeby stosownie do swego stanu rozszerzać Królestwo Najśw. Serca w swojem sercu, we własnem otoczeniu i wszędzie, gdzie wpływ ich sięgnąć może, zwłaszcza przez modlitwę.

Hasło Apostolstwa Modlitwy brzmi: *„Najśw. Serce Jezusa, przyjdź królestwo Twoje!"* (300 dni odpustu).

Na całym świecie. — Apostolstwo Modl. w porównaniu z Różańcem św., Trzeciemi Zakonami, Sodalicjami, które liczą po kilka wieków istnienia, jest stosunkowo bardzo młode. Istnieje bowiem niespełna 70 lat, ma jednak w sobie dziwną prężność, bo zdążyło już założyć swoje ogniska dosłownie we wszystkich częściach świata. Pod koniec r. 1933 liczba ognisk Apostolstwa wynosiła według statystyki Centralnego Sekretarjatu w Rzymie olbrzymią cyfrę — 89,851. „Posłańce Serca Jezusowego", będące organami Apostolstwa, drukuje się obecnie w liczbie 69 dla najrozmaitszych krajów, redagowane są w 45 odrębnych językach. Liczba prenumeratorów „Posłańca" na całym świecie w r. 1933 wynosiła 2,252,417.

W Polsce. — W naszym kraju należy Apostolstwo Modl. do stowarzyyszeń silnie rozpowszechnionych i przez lud bardzo umiłowanych, a to jako Stowarzyszenie szerzące cześć i miłość do Najśw. Serca Jezusowego, stowarzyszenie o mocnym podkładzie eucharystycznym i apostolskim. Jest ono rozgałęzione we wszystkich diecezjach naszych; liczy w Polsce według statystyki Krajowego Sekretarjatu 2,263 odnisk.

W diecezji. — Na terenie diecezji pińskiej założono dotąd niewiele, bo zaledwie 12 ognisk Apostolstwa. W ostatnich latach powstały nowe ogniska w następ. parafjach: Stołpce, Zaoście, Iwacewicze, Mir, Dywin.

Dyrektorem diecezjalnym dla Apostolstwa, oraz dla Krucjaty Euchar. będącej jego sekcją, wyznaczonym przez Arcypasterza, a nominowanym przez Generalnego Dyrektora[1]) w Rzymie jest: Rektor Kolegjum OO. Jezuitów w Pińsku.

Do zadań Dyrektora diecezjalnego należy: 1) ustanawiać nowe Ogniska Apostolstwa Modlitwy. — 2) troszczyć się o rozwój wszystkich ognisk na terenie swojej diecezji; w tym celu odwiedzać je, pomagać miejscowym Dyrektorom przy zakładaniu nowych ognisk oraz przy reorganizacji i ożywieniu dawnych, przy przeprowadzaniu intronizacyj po rodzinach, szkołach, parafjach i t. p. — 3) informować Kurję Biskupią o stanie Apostolstwa Modlitwy w diecezji i uwzględniać jej życzenia zwłaszcza w zakresie Akcji Katol. — 4) prowadzić Sekretarjat Diecezjalny Apostolstwa Modl., Poświęcenia rodzin, Krucjaty. — 5) pozostawać w łączności z Krajowym Dyrektorem Apost. w Krakowie.

Centrala polska. — Krajowy Sekretarjat Apostolstwa Modlitwy i właściwego mu dzieła Poświęcenia rodzin (intronizacja) znajduje się od 62 lat w Krakowie, ul. Kopernika 26 przy świątyni Serca Bożego. Prowadzi go obecnie O. Józef Andrasz T. J., będący równocześnie redaktorem „Posłańca Serca Jezusa", który jest organem Apostolstwa Modl. i Poświęcenia rodzin. „Posłaniec" znany dobrze ludowi naszemu, to najstarszy mięsięcznik reli-

1) Jest nim obecnie O. Włodzimierz Ledóchowski, Generał Jezuitów.

gijny w Polsce. Liczy obecnie 63 rok swej działalności w szerzeniu nabożeństwa do Boskiego Serca na ziemiach naszych. Wychodzi w nakładzie 143.000. Oprócz krakowskiego „Posłańca" drukuje się dla Polonji amerykańskiej drugi polski „Posłaniec Serca Jezusa" redagowany przez O. Ernesta Matzla T. J. w Chicago. Jego nakład wynosi 17,000 egzemplarzy.

Uwaga: Kapłani pragnący u siebie założyć ognisko Apostolstwa Modlitwy, niech się zwracają po dyplomy, informacje i t. p. bezpośrednio do *Krajowego Dyrektora w Krakowie, Kopernika 26*, który najchętniej w tej sprawie służyć im będzie. Wszystkie Ordynarjaty w Polsce udzieliły łaskawie zezwolenia na zakładanie nowych ognisk Apostolstwa Modlitwy na terenie swoich diecezyj.

Pełne pouczenie o naszem Stowarzyszeniu daje „Przewodnik Apostolstwa Modlitwy" str. 192, brosz. 90 gr. (Kraków, Kopernika 26).

(Komunikat nadesłany przez ks. J. Andrasza T. J., Dyrektora Krajowego).

Kronika diecezjalna.

8) **Czynności J. E. Pasterza diecezji.**

26 i 27 kwietnia celebrował w katedrze Pińskiej i kazania głosił J. E. ks. Biskup Karol Niemira.

W niedzielę przewodnią 28 kwietnia odbyło się całodzienne wystawienie N. Sakramentu; celebrował pontyfikalnie i kazania głosił J. E. ks. Biskup Ordynarjusz.

1 maja J. E. ks. Biskup Ordynarjusz odprawił w katedrze Pińskiej pierwsze majowe nabożeństwo i wygłosił naukę.

3 maja celebrował w katedrze i kazanie wyłosił J. E. ks. Biskup Sufragan.

3 maja I. I. E. E. ks. ks. Biskupi wyjechali do Warszawy na konferencję Episkopatu. Z Warszawy wyjechał J. E. ks. Biskup Ordynarjusz do Truskawca na kurację, gdzie pozostanie do pierwszych dni czerwca.

W dniach 14, 15, i 18 maja J. E. ks. Biskup Karol Niemira odprawiał w kościołach Pińskich uroczyste żałobne nabożeństwa za duszę ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego; 16 maja w Horodyszczu k/Pińska dla Flotylli wojennej. Na wszystkich nabożeństwach J. E. ks. Biskup Karol Niemira wygłosił przemówienia.

Dnia 19 maja J. E. ks. Biskup Karol Niemira prowadził pielgrzymkę do Janowa ku uczczeniu Bł. Andrzeja Boboli.

Przed nadejściem pielgrzymki O. Cyryl à Terneuzen Kapucyn odprawił w kościele Janowskim nabożeństwo w obrządku słowiańsko-bizantyjskim.

Sumę i majowe nabożeństwo celebrował i kazania głosił w Janowie J. E. ks. Biskup K. Niemira.

W pierwszych dniach czerwca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz odwiedzi Gimnazjum Biskupie w Drohiczynie n/B. i stąmtąd wyjedzie na wizytację dek. Brzeskiego, która będzie trwała do 15 czerwca.

Dnia 16 czerwca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz dokona w Iwieńcu w kościele św. Michała konsekracji dzwonów; tegoż dnia J. E. ks. Biskup Sufragan weźmie udział w imieniu Pasterza w Kongresie Marjańskim we Lwowie.

PRZYNAGLENIE.

Księża, którzy dotąd nie nadesłali sprawozdań z uroczystości Jubileuszowych — uczynią to NATYCHMIAST po otrzymaniu tego n-ru „Przeglądu".

Akta Państwowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrzych.

9) W sprawie wypisów z aktów stanu cywilnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
№ AC. 27-a 41/6.
Warszawa, dn. 16 marca 1935 r.
Dowody z chrześcijańskich aktów stanu cywilnego.

ODPIS.

Do
Pana Wojewody
w Wilnie.

Pismem z dnia 12 grudnia 1934 r. Nr. AC. 27-a/41/3 zarządziło Ministerstwo:

1) ścisłe przestrzeganie zasad art. 837 i nast. t. IX „Zbioru Praw“ ros. w myśl których do wystawienia wypisów z aktów stanu cywilnego powołane są wyłącznie konsystorze.

2) nieuznawanie rozpowszechnionych w drodze zwyczaju wypisów, wystawianych z przekroczeniem właściwości rzeczowej przez przełożonych parafji.

Zważywszy, że nieformalności stosunkowo mniejszej wagi, zachodzące w sferze interesu publicznego, ustąpić muszą wobec przewagi istotnych w praktyce interesów prywatnych ludności — Ministerstwo, poddając rewizji zajęte w piśmie z dnia 12/XII 1934 r. stanowisko, postanowiło zawiesić wykonanie omawianego zarządzenia i upoważnić Pana Wojewodę do liberalnego nadal traktowania utartych zwyczajowo praktyk, o jakich mowa wyżej pod pkt. 2) — do czasu odmiennego uregulowania zagadnienia.

W świetle przytoczonych uwag upaść muszą wątpliwości, podniesione w sprawozdaniu Pana Wojewody z dnia 12 stycznia 1935 roku Nr. AP. II 10/20, jako siłą rzeczy już nieaktualne.

(—) Krychowski
Podsekretarz Stanu.

10) W sprawie ubezpieczenia organisty.

Urząd Wojewódzki Białostocki
№ P. U. III-2/143/31.

Białystok, 28/II 1935 r.

Do
Księdza Juljana Dudzińskiego
Proboszcza w Ciechanowcu.
Ciechanowiec Podlaski
poczta w miejscu.

Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości decyzję Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 21 lutego 1935 r. Nr. U. O. 1/428-4, której treść brzmi jak następuje:

„Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie uznał orzeczeniem Nr. 12759 z dnia 13 maja 1931 r. na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysło- (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) Adama Szostczuka, zatrudnionego w rzymsko-katolickim kościele w Ciechanowcu Podlaskim w charakterze organisty za podlegającego obowiązkowi Ubezpieczenia w Zakładzie, a proboszcza tegoż kościoła ks. Juljana Dudzińskiego za pracodawcę wymienionego organisty.

Urząd Wojewódzki decyzją z dnia 28 września 1932 r. L. dz. P. U. III-2-143-31 orzeczenie to zatwierdził.

Przeciw przytoczonej decyzji Urzędu Wojewódzkiego wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej ks. Juljan Dudziński odwołanie.

Ministerstwo Opieki Społecznej rozstrzygając niniejszą sprawę w toku instancyj na mocy art. 164 wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24 listopada 1927 r. uwzględnia odwołanie ks. Juljana Dudzińskiego od powyższej decyzji Urzędu Wojewódzkiego i uchyla ją oraz zatwierdzone nią orzeczenie Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych jako ustawowo nieuzasadnione z motywów niżej przytoczonych.

Zarówno orzeczenie Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych o uznaniu obowiązku ubezpieczenia Szostczuka jak również utrzymująca je w mocy decyzja Urzędu Wojewódzkiego zajmują stanowisko, że proboszcz kościoła katolickiego jest w stosunku do organisty pracodawcą w rozumieniu art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o ubezpieczeniu pracowników

umysłowych, a jako taki zobowiązany jest osobiście do uiszczenia należnych Zakładowi składek ubezpieczeniowych.

Zdaniem Ministerstwa Opieki Społecznej powyższy pogląd prawny nie jest uzasadniony. Wymienione rozporządzenie Prezydenta Rzplitej nie określa pojęcia pracodawcy, wobec czego należy przyjąć, że rozumie je w zwyczajnem jego znaczeniu, w którem pracodawca jest osoba fizyczna lub prawna, na której rzecz pracownik świadczy usługi oraz na której rachunek i ryzyko jest zatrudniony. O ile chodzi o organistów, to już z samego rodzaju świadczonych przez nich usług, podlegających głównie na graniu na organach i śpiewaniu w czasie Mszy świętej, oraz innych obrzędów religijnych wynika, że czynności służbowe wykonywują oni nie na rzecz proboszcza, lecz na rzecz Kościoła. Również na rachunek i ryzyko Kościoła, a nie proboszcza są organiści zatrudniedni, o czem świadczy dowodnie ta okoliczność, że w wypadkach, w których niezależnie od datków wręczanych im przez parafjan otrzymują wynagrodzenie od kościoła, nie pochodzi ono z osobistego majątku względnie dochodów proboszcza, lecz dochodów kościoła, przy którym są ustanowieni, a który w myśl prawa kanonicznego (kanon 1495 § 2) obowiązującego na obszarze Państwa Polskiego w myśl art. I i XVI Konkordatu (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 501 z r. 1925) posiada osobowość prawną.

Z powyższych wywodów wynika, że pracodawcą organisty jest odpowiedni kościół, natomiast brak podstawy prawnej do uznania, że pracodawcą organisty jest proboszcz, oraz, że ten obowiązany jest do opłacania z własnych funduszów składek ubezpieczeniowych za organistę.

Skoro zaś obojętną jest rzeczą, czy pracodawca osobiście przyjmuje pracowników i sprawuje nad nimi nadzór służbowy, czy też wyręcza się w tej mierze pełnomocnikiem lub zastępcą, co z natury rzeczy jest konieczne w przypadkach, gdy pracodawcą jest osoba prawna, a co właśnie zachodzi w niniejszej sprawie, okoliczność, iż proboszcz zawiera umowę służbową z organistą, który pozostaje w stosunku zależności służbowej od proboszcza i jest mu całkowicie podporządkowany, nie ma dla rozpatrywanego zagadnienia decydującego znaczenia, uzasadniając jedynie obowiązek proboszcza jako kierownika kościoła (zakładu pracy) w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych do dokonania przepisanych zgłoszeń do ubezpieczenia i opłacania z funduszów stojących do dyspozycji kościoła składek ubezpieczeniowych.

Z powyższych zasad należało zaskarżoną decyzję Urzędu Wojewódzkiego uznającą proboszcza parafji rzymsko-katolickiej w Ciechanowcu Podlaskim ks. Juljana Dudzińskiegu za pracodawcę Adama Szostczuka, zatrudnionego w charakterze organisty kościoła parafjalnego w Ciechanowcu Podlaskim, jako takiego za zobowiązanego osobiście do opłacania należnych składek u c h y l i ć bez potrzeby wdawania się w ocenę zasadności pozostałych zarzutów odwołania".

W końcu Urząd Wojewódzki zaznacza, że powyższa decyzja Ministerstwa jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Za Wojewodę:

(—) M. Kamiński

Kierownik Oddziału.

11)

Z Bibljografji.

Kultywując naukę teologiczną w Polsce, Warszawskie Towarzystwo Teologiczne (Warszawa, Uniwersytet, Theologicum) wydało własnym nakładem w cyklu „Warszawskie Studja Teologiczne“ następujące prace:

1) *Ks. Dr. A. Pawłowski.* **Dogmat Niepokalanego Poczęcia w oświetleniu nowszych prawosławnych teologów rosyjskich.** XV — 125, 1930 — cena 5,50.

2) *Ks. Dr. J. Salamucha.* **Pojęcie dedukcji u Arystolesa i św. Tomasza z Akwinu.** X+130, 1930 — c. 5.50.

3) Praca zbiorowa profesorów Uniw. Warsz. **Studja Augustyńskie.** Stron 121. 1931 — cena 4.00.

4) *Ks. Dr. E. Dąbrowski.* **Przemienienie Chrystusa według ewangelji synoptycznych.** XVI+139 — cena 5.50.

5) *Ks. Dr. W. Kłapkowski.* **Działalność kościelna biskupa Wojciecha Jastrzębca.** XV+123. 1932 — c. 4.50.

6) *Ks. Dr. F. Śmidoda.* **Sprawy dziesięcin w Trybunale Koronnym w latach 1579-1589.** XVII+126. 1933 — c. 4.50.

7) *Ks. Dr. W. Roslan.* **Istotne cechy łaski według pism Ojców Apostolskich.** XVI+152. 1934 — cena 5.50.

8) Praca zbiorowa profesosów Uniw. Warsz. **Christos Soter.** XII+180. 1834 — cena 6.50.

9) *Ks. Dr. A. Pawłowski.* **Idea Kościoła w ujęciu rosyjskiej teologji i historiozofji.** Stt. 269. 1935 — cena 7.20.

Prace te w szczególniejszy sposób należy polecić tym wszystkim Szan. Konfratrom, którzy świeżą myślą teologiczną się interesują.

X. K. B.

Nasza Cząstka w modliwach kapłańskich podczas Mszy św. — Pińsk 1935. Wydawnictwo Bractwa Nauki Chrześcijańskiej. Str. 32. Cena 10 gr. Pełniejsza ministrantura, zawierająca części stałe Mszy św., przeznaczone dla chóru (Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei). Tekst łaciński podany w wymowie polskiej; przy tem *pod każdem słowem łacińskiem umieszczono drobniejszemi literkami jego znaczenie polskie.* — Przez stałe korzystanie z tej książeczki ministranci, chórzyści, młodzież szkolna i wierni, uczestniczący we Mszy św. recytowanej, nawet nie znając łaciny, łatwo posiądą zrozumienie każdego słowa łacińskiego i z tem większą ochotą i pobożnością będą uczestniczyć we wspólnych z kapłanami modłach. Odpowiednio rozmieszczone kreski pionowe uławią zgodne recytowanie tekstu.

Książeczka zawiera też również w powyższy sposób opracowane, teksty Asperges me i Tantum ergo Sacramentum. — Jasno, przejrzyście w kilkunastu wierszach podane omówienie, czem jest Msza św., jest doskonale pomyślanem wezwaniem do pobożnego uczestniczenia w Najświętszej ofierze. „Nasza Cząstka“ dobrze się przysłuży życiu religijnemu naszych parafij, szkół i stowarzyszeń.

Nowe wydawnictwa „Kultury Katolickiej:“ (Poznań. — Księgarnia Św. Wojciecha). T. VII. *O. Jacek Woroniecki O. P.:* **„U podstaw kultury katolickiej”.** Str. 248 cena 5.00 zł.

Szerokie koła naszej inteligencji zainteresują się żywo cyklem rozpraw znanego mówcy i pisarza. We wszystkich zamieszczonych w tym zbiorze szkicach, począwszy od „Sensus catholicus“ poprzez wytrawną analizę życia religijnego współczesnej inteligencji polskiej i tematy moralne jak „Moralność a religja“ i „Podstawy filozoficzne i teologiczne chrześcijańskiej nauki o małżeństwie“, poprzez oświetlenie błogosławionego wpływu, jaki wywiera liturgja eucharystystyczna na rozwój cnót teologicznych i religijności, wskazuje wreszcie autor w szkicu „O ton Akcji Katolickiej“ na właściwy, nadprzyrodzony poziom Akcji Katolickiej i wreszcie w ostatniem studjum porusza podmiotową i przedmiotową stronę niezmiernie dziś aktualnego zagadnienia ofiarności społecznej na cele katolickie.

T. VIII. *Ks. Dr. Fr. Sawicki:* **„Dlaczego wierzę”.** Str. 120 cena 2.00 zł. Rabat 20%.

Autor, owiany dobrocią wobec ludzi, plątających się w trudnościach wierzenia, poświęca swoją książkę zagadnieniom wiary: uwydatnia nasamprzód wartość życiową i konieczność wiary katolickiej, wykazuje następnie, jakie są podstawy wierzenia (Objawienie boskie, Chrystus jako posłaniec Boży, Kościół Chrystusowy, przeżycia religijne), by wreszcie zanalizować źródła, z których płyną wątpliwości o prawdach wiary.

12)

Ogłoszenia.

W Domu rekolekcyjnym O. O. Jezuitów we Lwowie, ul. Dunin-Borkowskich 11 odbędą się rekolekcje zamknięte dla Księży:

1) od 24 do 28 czerwca,
2) „ 15 „ 19 lipca,
3) „ 5 „ 9 sierpnia,
4) „ 26 „ 30 sierpnia,
5) „ 9 „ 13 września,
6) „ 7 „ 11 października,
7) „ 4 „ 8 listopada,
8) „ 9 „ 13 grudnia.

UWAGA: Początek rekolekcyj pierwszego dnia o godz. 20-tej, koniec — ostatniego dnia rano.

Prosimy o możliwie wczesne zgłoszenia.

Wdowa, osoba poważna i pracowita poszukuje posady zarządzającej gospodarstwem plebańskiem. — Wiadomości udzieli redakcja „Pińskiego Przeglądu Diecezjalnego".

Organista-Kapelmistrz, dobry muzyk, samotny, w podeszłym wieku poszukuje posady w mieście lub na prowincji, adres: J. Harasimowicz, p-ta Niedźwiedzice.

Wdowa, lat 43 mająca, katoliczka, znająca się na gospodarstwie i prowadzeniu kuchni, pragnie znaleźć pracę jako gospodyni. Łaskawe zapotrzebowania proszę nadsyłać pod adresem: Pińsk, ul. Polowa Nr. 3, Tekla Sergiejewa.

Redaktor X. Michał Rutkowski. Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.